

РЕШЕНИЕ

№ 1225

гр. Варна, 26.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Златина Ив. Кавърджикова
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. С.
като разгледа докладваното от Невин Р. Шакирова Въззивно гражданско дело № 20233100501599 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба на Р. Д. С. срещу Решение № 69 от 28.04.2023г. по гр.д. № 1010/2022г. по описа на ДРС, II-ри състав, с което **на основание чл. 124, ал. 1 от ГПК** е отхвърлен предявеният от въззивницата срещу „Електроразпределение Север“ АД, ЕИК 104518621 иск за приемане за установено в отношенията между страните, че Р. Д. С. с ЕГН ***** **не дължи** на „Електроразпределение Север“ АД, ЕИК 104518621, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, бул. „Вл. Варненчик“ № 258, „Варна Тауърс-Г“ сумата от **1781.99 лева**, начислена в резултат на извършена корекция на сметката на ел. енергия за обект на потребление, находящ се в гр. Девня, ул. „Витоша“ № 3, с кл. № 1100086384 и аб. № 2102301048 за периода от 11.06.2022г. до 08.09.2022г., за която сума е издадена фактура № 0108329144 от 20.09.2022г.

Жалбата е основана на оплаквания за неправилност на решението като постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон и необоснованост с оглед събраните по делото доказателства. Съдържа доводи, че по делото не е установено към момента на проверката на 08.09.2022г. ответното дружество да има качеството „краен снабдител“, а е електроразпределително дружество – оператор на електропреносната, респ. електроразпределителна мрежа, поради което няма право да извършва корекция на сметка на клиента съгласно правилото на чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ. Отделно, вземането в размер на исковата сума е недоказано по размер, доколкото по делото е останал недоказан началният момент на периода, през който е натрупана незаплатената ел. енергия. Не е установена в тази връзка датата на монтаж на СТИ в обекта, въпреки направеното в тази насока

доказателствено искане. Поради недоказано годно основание за възникване на вземането и неговия размер, предявеният отрицателен установителен иск следва да се приеме за основателен и да се уважи. Ето защо е отправено искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявеният иск да се уважи.

В отговор на жалбата „Електроразпределение Север“ АД оспорва доводите в нея. Излага, че в конкретния случай е спазена процедурата по констатиране на неизмерване, разписана в ПИКЕЕ, обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019г., като преизчислението на сметката на абоната е законосъобразно извършено на основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД вр. чл. 50, ал. 1, т. „б“ от ПИКЕЕ. Правото на дружеството да изчислява и коригира пренесената ел. енергия в случаите на констатирано неправомерно въздействие върху СТИ е уредено в ПИКЕЕ/2019г., приети от ДКЕВР, в изпълнение на законова делегация по чл. 83, ал. 2 от ЗЕ, а преизчислените количества ел. енергия са фактурирани по действащата за периода на корекцията прогнозна пазарна цена на ел. енергия за покриване на технологичните разходи, определени от КЕВР, съгласно изискванията на чл. 56, ал. 3 от ПИКЕЕ. По тези съображения моли решението като правилно и законосъобразно да се потвърди.

В хода на проведеното по делото съдебно заседание, въззивницата не се явява и не изразява становище по жалбата, а въззиваемата страна поддържа изразената позиция по спора, като претендира присъждане на разноски.

При проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, съобразно нормата на чл. 269, пр. I от ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост. По останалите въпроси, за да се произнесе съдът съобрази следното:

Производството пред ДРС е образувано по предявен от Р. Д. С. срещу „Електроразпределение Север“ АД отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК за приемане за установено в отношенията между страните, че ищцата не дължи на дружеството ответник сумата от 1781.99 лева, начислена по партидата ѝ в резултат на извършена корекция на сметка за ел. енергия в обект на потребление в гр. Девня.

Фактическите твърдения, на които е основан иска са в следния смисъл: ищцата е потребител на ел. енергия в обект на потребление в гр. Девня. Узнала за извършено преизчисление на количеството потребена ел. енергия и корекция на сметката за собствения ѝ обект на потребление, като на това основание дружеството ответник претендира исковата сума. Оспорила дължимостта на сумата с аргумент за липса на реална доставка и потребление на фактурираното количество ел. енергия в домакинството ѝ; оспорила констатациите в КП, поради това, че не е присъствала на проверката и не е подписала същия; поради недоказан период на неотчитането и на неправомерно виновно нейно поведение, позовавайки се на нищожност на клаузите на ОУ. Оспорила поради това и законосъобразността на процедурата по констатиране на допълнителните количества. Отправила в тази връзка искане за постановяване на положително решение по спора.

В отговор на исковата молба, депозиран в срока и по реда на чл. 131 от ГПК,

ответникът оспорил предявения иск. Навел твърдения, че исковата сума е цена на извършена едностранна корекция на абоната на основание чл. 50 от ПИКЕЕ/2019г. и не се основава на ОУ на дружеството, нито е обвързана с реално доставени количества. КП от извършената проверка е съставен съобразно изискванията на чл. 49, ал. 3 от ПИКЕЕ в присъствие на един независими свидетел и като законосъобразно съставен е противопоставим на абоната. Посочил, че след влизане в сила на измененията и допълненията на чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ енергийното дружество не е длъжно да доказва виновно поведение на абоната при доказано неточно отчитане на електромера. В този смисъл се е позовал на съдебна практика. Описал, че при проверката на 08.09.2022г. е констатирана липсваща пломба на електромерното табло, в което е монтирано СТИ; че ведомствената пломба е манипулирана и е установена липсваща пломба на щит на таблото, в което е монтиран електромера; установена е манипулирана държавна и ведомствена пломби и с оглед така констатираните нарушения в целостта и функционалността на СТИ, както и поради съмнения за добавяне на чужд за средството елемент, електромерът е демонтиран. Извършена е метрологична експертиза, която установила, че фирмените знаци са унищожени, че е осъществен неправомерен достъп до вътрешността на електромера, като същият не отговаря на техническите изисквания. Вследствие на установената манипулация консумираната от абоната ел. енергия не преминава през СТИ, не се измерва и съответно не се заплаща. Ето защо е приложена методиката по чл. 50, ал. 1, б. „б“ от ПИКЕЕ като е извършена корекция на сметка при наличие на СТИ, но липса на конкретен измерител на отклонението в измерването. По тези съображения отправил искане предявеният иск да се отхвърли с извод за неоснователност.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Видно от Констативен протокол № 5101632 от 21.02.2022г. съставен от служители на въззиваемото дружество, в обекта на ищеца е монтиран електромер с фабр. № 1127012104627292, при посочените в същия нулеви показания за нощна и дневна тарифи.

На 08.09.2022г. служители на „Електроразпределение Север“ АД извършили контролна проверка на измервателните системи и свързващите ги инсталации на обекта на ищеца, за което е съставен Констативен протокол № 5101957, при отсъствие на клиента и в присъствие на свидетел – Руси Живков Асенов. При проверката електромерът е демонтиран и на негово място е монтиран нов. Изетият електромер е поставен в индивидуална опаковка, запечатана с пломба № 697029. Протоколът е подписан от представители на „Електроразпределение Север“ АД и от свидетеля.

Демонтираният електромер е предаден за експертиза в БИМ. Съставен е констативен протокол от метрологична експертиза на средство за измерване № 300/13.09.2022г., от заключението на която се установява, че фирмен знак – пломба № APP и 21 са унищожени. Осъществен е неправомерен достъп до вътрешността на електромера – следи от отваряне на корпуса. Осъществена е също външна намеса в схемата на електромера – под процесора е отстранена част от плаката и са поставени допълнителни елементи свързани към платката,

чужди за схемата. Прието е, че електромерът не съответства на техническите изисквания, не отговаря на изискванията от оценка на съответствие на типа електромер.

Въз основа на последния е съставена Справка от 19.09.2022г. в размер на 3168 kWh за периода 11.06.2022г. – 08.09.2022г. на основание чл. 50, ал. 1, б. „б“ от ПИКЕЕ – при наличие на СТИ, но липса на конкретен измерител на отклонението.

Пред ВРС са проведени СТЕ и СТСЕ, от заключенията на които и обясненията на експертите се установява следното: процесният електромер № 1127012104627292 е бил отварян, при което са унищожени пломбите и е манипулирана схемата му. Налице е нарушение по повърхността на измервателното средство и липса на пломби, като след отваряне на електромера е установено, че плаката, която управлява електромера е манипулирана с подмяна на елементи. Става дума за съзнателна, високо професионална хардуерна намеса в схемата на СТИ – промяна в оригиналната фабрична схема, като целта е да отчита по-малко. С допълнителен зловреден микропроцесор /“кърлеж“/ заложен по софтуерен път е наредена програма променяща записаните в тарифите отчети, нулиране или връщане назад. Тази програма изтрива от паметта на СТИ моментите на „отваряне на капака“ и последващите действия, т.е. не е възможно да се определи от прочит на паметта на СТИ кога е монтирана зловредната част – микропроцесора. Тази промяна при проверка на електромера не се отразява върху точността на работата му, поради което и при проверката в БИМ същият е отчитал точно няколко часа, но след това част от отчетеното количество ел. енергия се изтрива. За да се установи промяна в работата, трябва измервателното средство да се натовари по-продължително време. Допълнителния хардуер, заложен в електромера вътре, по софтуерен път променя стойностите в паметта на оригиналната памет на електромера и записва различни стойности като показания на потребителя. Така СТИ не измерва цялото количество доставяна ел. енергия. „Добавената“ ел. схема е с дистанционно управление, т.е. променя техническите характеристики на електромера под външна команда. При подобна схемна манипулация се явява възможност да не се отчита ел. енергия от СТИ при зададена команда. Изчисленията в справката от 19.09.2022г. се базират на пропускателната способност на измервателната система при приложение на цени, одобрени от КЕВР. Изчисленото количество е напълно доставимо и съставлява 1/3 от възможно доставима енергия по техническите параметри на електромера.

Пред ДРС са ангажирани и гласни доказателства посредством показанията на свидетелите Олга Колева /служител на „ЕРП Север“ АД, участвал в проверката от 08.09.2022г./. В показанията си същата установява, че на процесния обект са установявали нарушения в цялостта на електромера многократно, а в конкретния случай имали съмнения, че пломбата е манипулирана.

В качеството на свидетел е разпитан и Иван Иванов /във фактическо съжителство с ищцата/.

СЪДЪТ, въз основа на така установеното от фактическа страна, прави следните **правни изводи**:

В тежест на ответника по отрицателния установителен иск е да въведе в процеса и да

изчерпи всички основания, на които твърди, че вземането му е породено и съществува в отричания от ищеца размер.

Въведеното от ответника основание за възникване на вземането му в иския размер е извършено преизчисление на количествата ел. енергия, вследствие на констатирано неправомерно вмешателство в схемата на електромера засягащо отчитането на потреблението на ел. енергия от абоната. При преценка законосъобразността на извършената корекция на сметка с оглед въведените в процеса оспорвания в исковата молба и поддържаните в жалбата доводи, за да се произнесе съдът съобрази следното:

Съгласно приетото в съдебната практика на ВКС, възможността операторът на електроразпределителната мрежа едностранно да преизчисли сметките на крайния клиент за минал период при установено неизмерване, неправилно и/или неточно измерване на ел. енергия, произтича от измененията в ЗЕ /обн. ДВ, бр. 54/2012г., в сила от 17.07.2012г./ и конкретно – от чл. 55 и чл. 56 от ПИКЕЕ, издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране /обн. в ДВ, бр. 35/2019г., в сила от 04.05.2019г./. ПИКЕЕ е подзаконов нормативен акт, издаден от КЕВР в рамките на законовата делегация и не противоречи на ЗЕ, включително на произтичащия от чл. 183 и чл. 200 от ЗЗД извод, че крайният клиент /потребителят/ дължи цена, регулирана от държавен орган. Налице е подзаконово възлагане на вземането, легитимиращо оператора на мрежата, вместо доставчика, да го начисли и получи. Неоснователни поради това са доводите в жалбата, че въззиваемото дружество като оператор на електропреносната, респ. електроразпределителна мрежа не е легитимиран да извършва преизчисление на сметките на клиентите за ел. енергия за минал период. Основанието на това вземане /фактът, който го поражда/ е съответното, действително доставено количество електроенергия на обекта. Очертаните в ПИКЕЕ предпоставки са при метрологична проверка да се установи, че СТИ не измерва или измерва с грешка извън допустимата, при което операторът на съответната електроразпределителна мрежа изчислява количеството електрическа енергия за по-краткия период между периода от датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване до последната извършена проверка и периода от три месеца, предхождащи датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване, като една трета от пропускателната способност на измервателната система при всекидневно осемчасово ползване на електрическа енергия от клиента /чл. 50, ал. 1, б. „б“ от ПИКЕЕ/. С оглед тази уредба на периода на корекцията, неоснователни се явяват и съображенията в жалбата за недоказан период на корекцията. От друга страна БИМ е орган, на когото е възложена държавната политика в областта на измерванията съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗИ, като за резултата от осъществения контрол на СТИ, БИМ издава по утвърден ред протоколи. Те се ползват с материална доказателствена сила по чл. 179, ал. 1 от ГПК /Р № 85/27.06.2021г. по гр.д. № 2528/2021г., IV ГО и цитираните в него други, Р № 75/13.04.2021г. по гр.д. № 2206/2020г., IV ГО, Р № 50044/07.03.2023г. по гр.д. № 3273/2021г. на ВКС, IV ГО и др./.

По делото е установено, че Р. С. е потребител на електрическа енергия, доставяна в обект в гр. Девня, ул. „Витоша“ № 3. За измерване на количествата доставена

електроенергия в този обект на 21.02.2022г. е монтиран електромер, за който в протокола е удостоверено, че показанията на дневна и нощна тарифа са нулеви. На 08.09.2022г. служители на ответното дружество при контролна проверка констатирали нарушение на цялостта на пломбите на електромера, поради което са го демонтирали и изпратили за експертиза в БИМ. Със заключение на БИМ е установен осъществен неправилен достъп до вътрешността на електромера – следи от отваряне на корпуса и външна намеса в схемата на електромера – отстранена част от плаката под процесора и поставени допълнителни елементи свързани към платката, чужди за схемата. От приетите по делото и неоспорени заключения на СТЕ и СТСЕ е установено, че в конкретния случай се касае за умишлена и целенасочена хардуерна намеса в схемата на СТИ – промяна в оригиналната фабрична схема, като целта е да отчита по-малко. С допълнителен зловреден микропроцесор /“кърлеж“/ заложен по софтуерен път е наредена програма променяща записаните в тарифите отчети, нулиране или връщане назад. Тази програма изтрива от паметта на СТИ моментите на „отваряне на капака“ и последващите действия, т.е. не е възможно да се определи от прочит на паметта на СТИ кога е монтирана зловредната част – микропроцесора. Тази промяна при проверка на електромера не се отразява върху точността на работата му, поради което и при проверката в БИМ същият е отчитал точно няколко часа, но след това част от отчетеното количество ел. енергия се изтрива. За да се установи промяна в работата, трябва измервателното средство да се натовари по-продължително време. Допълнителния хардуер, заложен в електромера вътре, по софтуерен път променя стойностите в паметта на оригиналната памет на електромера и записва различни стойности като показания на потребителя. Така СТИ не измерва цялото количество доставяна ел. енергия.

Ето защо са неоснователни поддържаните в жалбата доводи досежно неспазена процедура по преизчисление по ПИКЕЕ, за липсата на материалноправната легитимация на ответното дружество да коригира сметките на потребителите, за недоказан начален момент на монтаж на електромера в обекта на въззивницата, както и за недоказано годно основание за възникване на вземането и неговия размер. В случая електромерът, отчитал доставената в обекта електроенергия, е монтиран с нулеви тарифи. При контролна проверка, подкрепена от заключение на БИМ и от съдебните заключения е установена извършена манипулация, обуславяща неизмерване на доставяните в обекта на въззивницата количества ел. енергия от СТИ. Отношенията между страните в тази връзка следва да бъдат уредени по реда на чл. 50, ал. 1, б. „б“ от ПИКЕЕ, съгласно което правило при неизмерващо СТИ количеството електрическа енергия се изчислява като една трета от пропускателната способност на измервателната система при всекидневно осемчасово ползване на електрическа енергия от клиента. Изчисленията са коректно извършени съгласно заключението на СТЕ и съобразени с утвърдени от КЕВР цени, поради което вземането се явява доказано и по размер.

В заключение, извършената от ответника корекция на сметката за ползвана в имота на въззивницата ел. енергия за минал период е законосъобразна, поради което начислената чрез преизчисление сума се дължи от ползвателя. Не е установено възникналото в този

смисъл задължение, което съгласно правилата по раздел IX от ПИКЕЕ е възложено за установяване и събиране на оператора на разпределителната мрежа да е погасено. Ето защо предявеният отрицателен установителен иск е неоснователен и следва да се отхвърли. В обжалваното решение е постановен идентичен правен резултат по същество на спора, който като правилен следва да се потвърди.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК въззиваемата страна има право на поискани разноски. Доказаният размер на действително реализираните от страната разноски под формата на платено възнаграждение на адвокат възлизат на сумата от 1140 лв. Релевираното от страна на въззивницата възражение за прекомерност съдът преценява като основателно с оглед действителната правна и фактическа сложност на делото, поради което определя възнаграждението към минималния регламентиран размер съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004г., а именно 580 лв. с ДДС. В този размер разноските следва да се възложат в тежест на въззивницата.

Мотивиран от така изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 69 от 28.04.2023г. по гр.д. № 1010/2022г. по описа на ДРС, II-ри състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК Р. Д. С. с ЕГН *** ДА ЗАПЛАТИ** на „Електроразпределение Север” АД, ЕИК 104518621 сумата от **580 лева**, представляваща съдебни разноски пред настоящата инстанция.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____